

Priloga 4: Lestvica za vzgojiteljevo ocenjevanje otrokove dejavnosti v rutinah

B. T. Clingenpeel in R. A. McWilliam, Lestvica za vzgojiteljevo ocenjevanje otrokove dejavnosti v rutinah (SATIRE) – Lestvica SATIRE

Naslov izvirnika: Scale for the Assessment of Teachers' Impressions of Routines and Engagement (SATIRE)

© za izvirnik R. A. McWilliam, 2003

© za slovensko izdajo Izobraževalni center Pika, Center Janeza Levca Ljubljana, 2017

Prevedla Branka D. Jurišić

Prevod dela objavljen z dovoljenjem R. A. McWilliama

To delo je objavljeno pod licenco Creative Commons 4.0.

Na koncu priloge 4 najdete komentar in nasvet za uporabo lestvice za vzgojiteljevo ocenjevanje otrokove dejavnosti v rutinah SATIRE
(Branka D. Jurišić).

Lestvica SATIRE¹ je ocenjevalna lestvica, ki jo lahko uporabljamo skupaj z IR za ocenjevanje potreb družine. Lestvica SATIRE je namenjena strokovnjakom v vrtcih in programih ZO, ki sodelujejo z otrokovimi vzgojitelji in družinami, ko sestavljajo podporne programe za OPP (npr. IP). Ti strokovnjaki lahko naredijo dobro oceno otrokovih sposobnosti in potreb in se odločajo o intervenciji na temelju teh podatkov, vendar le, kadar podatke o otrokovem delovanju v rutinah v vrtcu združijo s podatki o otrokovem delovanju v rutinah doma in skupnosti (te podatke pridobijo od staršev). Cilji in izidi, ki jih oblikujemo na temelju take ocene, so uporabni, ker se nanašajo na uporabne spretnosti, ki jih otrok potrebuje vsak dan. Hkrati so tudi transdisciplinarni, kar pomeni, da so uporabni za strokovnjake različnih strok.

1	2	3	4	5
Šibka skladnost pričakovanega vedenja v rutini		Srednje dobra skladnost pričakovanega vedenja v rutinah		Zelo dobra skladnost pričakovanega vedenja v rutinah

Ko pridobimo podatke o vsaki rutini, povzamemo, kaj so starši izpostavili v IR doma in kaj vzgojitelj/-ica v vrtcu, in se o tem pogovorimo s starši. S tem omogočimo staršem in vzgojitelju/-ici, da pojasnijo svoja opažanja. Starši nato izberejo, kaj je zanje pomembno, čemu bi dali prednost, kar nato opredelimo v ciljih ali izidih. Kadar nimamo jasno izraženih prednosti, v katerih rutinah starši želijo spremembe, jih vprašamo, kateremu delu dneva ali kateri dejavnosti bi dali prednost. Zlasti je to pomembno takrat, ko starši začno govoriti o nečem, česar med intervjujem niso povedali, ali govorijo le o določeni obravnavi oziroma storitvi (npr. mi samo želimo, da bi otrok dobil logopeda).

¹ Za oceno otrokovega sodelovanja v rutinah priporočamo tudi lestvico za oceno otrokovega sodelovanja v rutinah STARE, ki jo je oblikoval McWilliam. Specialna pedagoginja Mojca Molek je leta 2017 pripravila navodila za njeno uporabo s primeri. Gradivo je dostopno na <http://icpika.si/gradiva-za-strokovnjake/lestvica-stare-navodila-za-uporabo-s-primeri-mojca-molek/> (op. ur.).

Otrok: _____ Starost: _____

Učitelj/vzgojitelj: _____

Prihod

Opišite, prosim, kako otroci pridejo v vašo skupino/razred?

Kaj pričakujete od otrok, ko pridejo?

Kaj dela?

Koliko časa traja njegov prihod?

Ali je v tem času dneva samostojen?

Kaj takrat delajo drugi otroci v skupini?

Kakšni so stiki z drugimi otroki, vami, drugimi odraslimi?

Ali se lahko s starši medtem tudi kaj po/dogovorite?

Ali se otrok brez težav loči od staršev?

Ali je to v vaši skupini prijeten del dneva (brez stresa)?

Zapiski

Skladnost pričakovanega vedenja v rutini (označi ustrezno)

1

2

3

4

5

Šibka

Srednje dobra

Zelo dobra

Prosta igra

Kaj dela _____ med prosto igro?
Ali med igro sodeluje z odraslimi, vrstniki, se zaposli s stvarmi/igračami?
Kako/kaj se igra, ko lahko izbira?
Ali se začne igrati samostojno ali išče pozornost/vodenje odraslih?
Kako se druži/sodeluje z drugimi?
Ali daje pobude ali sledi drugim?
Opišite njegovo igro/sodelovanje – ali sledi izmenjavam?
Kako se drugi otroci odzivajo nanj/nanjo?
Ali se določen čas nekaj igra ali prehaja z ene stvari na drugo?
Kako se odziva, ko je te dejavnosti konec?
Ali je prosta igra prijeten del dneva (brez stresa)?

Zapiski

Skladnost pričakovanega vedenja v rutini (označi ustrezno)

1	2	3	4	5
Šibka		Srednje dobra		Zelo dobra

Obroki/hranjenje

Kako v vaši skupini potekajo obroki?

Kako samostojen je _____?

Kje otroci običajno jedo?

Kako vam _____ sporoča, kaj želi jesti in kdaj je končal obrok?

Ali ima rad ta del dneva? Kako to veste?

Ali poje, kar dobi?

Ali sedi med otroki? Kje sedi?

Kaj delajo drugi otroci, medtem ko je?

Kako poteka pospravljanje? Ali počisti za seboj?

Ali otroci jedo ob isti uri? Ali običajno jedo skupaj?

Ali ta dejavnost poteka gladko?

Kaj bi bilo potrebno, da bi šlo brez težav?

Zapiski

Skladnost pričakovanega vedenja v rutini (označi ustrezno)

1

2

3

4

5

Šibka

Srednje dobra

Zelo dobra

Dejavnosti v jutranjem krogu

Kako pri vas poteka jutranji krog? Koliko časa traja?

Kako pozoren je _____ v jutranjem krogu?

Ali se vključuje, ga kaj hitro odvrne od te dejavnosti?

Kakšne vrste pripomočkov uporabljate (flanelo, tablo za koledar, vreme)?

Opišite njegovo sodelovanje v krogu? Kako zavzet udeleženec je? Kako veste, da sledi dogajanju?

Kakšna je njegova spretnost sedenja?

Ali so prostori otrok označeni? Če niso – kako si izbere svoj prostor – zraven koga sedi?

Kakšna je njegova spretnost poslušanja?

Kakšna je njegova spretnost čakanja, ko odrasla oseba sprašuje druge?

Prosim, opišite, kaj takrat delajo drugi otroci?

Ali ima rad to dejavnost? Pri katerem delu rad sodeluje? Kako to veste?

Zapiski

Skladnost pričakovanega vedenja v rutini (označi ustrezno)

1

2

3

4

5

Šibka

Srednje dobra

Zelo dobra

Strukturirane dejavnosti

Opišite vrste strukturiranih dejavnosti v vaši skupini?
Ali se te dejavnosti dogajajo v manjših ali večjih skupinah?
Kako se _____ vede med temi dejavnostmi?
Ali brez težav sledi navodilom?
Ali opazuje druge oziroma poišče pomoč, kadar je zbežan?
Ali zmore sodelovati celoten čas te dejavnosti?
Kje se te dejavnosti praviloma izvajajo?
Ali v tem času dokonča večino stvari tako kot drugi?
Kakšna je njegova pozornost med temi dejavnostmi?
Ali opazite razlike med temi dejavnostmi in prosto igro?
Ali opazite kakšne posebnosti?

Zapiski

Skladnost pričakovanega vedenja v rutini (označi ustrezno)

1

2

3

4

5

Šibka

Srednje dobra

Zelo dobra

Spanje

Kako je v vaši skupini organizirano spanje?

Ali se _____ navadno umiri?

Ali se zlahka pripravi na spanje?

Kako zaspi?

Kako se zbudi?

Ali ga drugi otroci motijo?

Kakšno je njegovo razpoloženje po spanju in pred njim?

Ali so v tem delu dneva kakšne težave?

Zapiski

Skladnost pričakovanega vedenja v rutini (označi ustrezno)

1

2

3

4

5

Šibka

Srednje dobra

Zelo dobra

Dejavnosti zunaj/na prostem

Ali je _____ rad zunaj?

Katere dejavnosti si izbira zunaj?

Ali se igra sam ali z drugimi?

Kaj delajo drugi otroci?

Kako se giblje?

Kako navezuje stike z drugimi otroki?

Ali sodeluje pri določenih skupinskih igrah?

Kako si deli igrače?

Ali so kakšne dejavnosti, ki se jih izogiba, čeprav jih imajo drugi otroci radi?

Kako se postavi v vrsto, ko se skupina vrača?

Ali so kakšne težave z varnostjo?

Ali je to prijeten del dneva? Če ni – kaj bi bilo treba prilagoditi?

Zapiski

Skladnost pričakovanega vedenja v rutini (označi ustrezno)

1

2

3

4

5

Šibka

Srednje dobra

Zelo dobra

Dejavnosti v kotičkih

Kako _____ izbira kotičke? Ali je to zanj zahtevno? Na temelju česa se odloča za kotičke (prijatelji, poznavanje kotička, priljubljenost dejavnosti)?

Med katerimi kotički lahko otroci izbirajo? Kateri so njegovi priljubljeni kotički?

Se morda katerih kotičkov izogiba?

Ali prosto prehaja iz enega kotička v drugega?

Kakšni so njegovi odnosi z drugimi otroki v kotičkih?

Ali drugi otroci iščejo njegovo družbo? Ostaja osamljen?

Kako prehaja iz enega kotička v drugega? Kako je s pospravljanjem, ko zaključi igro v kotičku?

Ali dobro izrabi čas igre v kotičkih?

Kako sprejema vodenje odraslih oziroma avtoritete?

Kako se odziva na predloge drugih otrok, ko želijo, da nekaj naredi na določen način?

Ali bi zanj rekli, da je prilagodljiv?

Opišite, kako se vključuje v igro – ali je to počasen proces, zahteva pomoč ali se je pripravljen vključiti?

Ali imate kakršnekoli skrbi?

Zapiski

Skladnost pričakovanega vedenja v rutini (označi ustrezno)

1

2

3

4

5

Šibka

Srednje dobra

Zelo dobra

Osebna higiena

Kako skrbi za higieno? Kaj lahko naredi samostojno?

Kako je pri tem razpoložen?

Kako samostojen je pri oblačenju/slačenju?

Kako samostojen je pri umivanju rok, obraza?

Kako sodeluje z drugimi pri umivanju?

Kako sporoči, da mora na stranišče?

Ali pogosto hodi na stranišče?

Ali ima kakršnekoli težave pri osebni higieni?

Ali je/ni dejavno vključen pri katerikoli dejavnosti in se ga drugi otroci zato izogibajo?

Zapiski

Skladnost pričakovanega vedenja v rutini (označi ustrezno)

1

2

3

4

5

Šibka

Srednje dobra

Zelo dobra

Branje pravljic

Kaj _____ dela med branjem pravljic?

Ali sedi kot drugi otroci?

Kakšno pomoč potrebuje med branjem pravljic?

Kako sodeluje? Imate vtis, da sledi, razume – kako to veste?

Kakšne pripomočke uporabljate – slike, knjige, pobarvanke?

Kako vključujete otroke – kako se odzivajo? Kako se odziva _____?

Kako veste, da posluša?

Kako je otrok pri tem razpoložen?

Kako poteka komunikacija v skupini? Ali je dejaven, sodeluje?

Ali je to navadno prijeten del dneva?

Zapiski

Skladnost pričakovanega vedenja v rutini (označi ustrezno)

1

2

3

4

5

Šibka

Srednje dobra

Zelo dobra

Glasba/gibanje

Kakšne vrste gibalnih/glasbenih dejavnosti imate?

Kako _____ pri tem sodeluje?

Ali je samostojen, kakšne spodbude/prilagoditve potrebuje?

Kakšni so njegovi gibi, ima kakšne težave?

Kaj delajo drugi otroci? Sodelujejo v skupini?

Ali je to za otroke prijetna dejavnost? Kako sodeluje otrok, če je veliko dogajanja, hrupa?

Ali sledi glasu, posnema druge, se uči od njih? Kakšno je njegovo razpoloženje? Kako to veste?

Prosim, opišite njegovo spretnost posnemanja.

Kako se otroci umirijo, ko je te dejavnosti konec? Kako on sprejema tak prehod?

So pri tej dejavnosti kakšne težave, posebnosti?

Zapiski

Skladnost pričakovanega vedenja v rutini (označi ustrezno)

1

2

3

4

5

Šibka

Srednje dobra

Zelo dobra

Odhod domov

Kako je, ko _____ gre domov in zapusti skupino?

Kako je razpoložen ob odhodu? Kako takrat komunicira?

Ali odhaja domov ob istem času kot drugi otroci?

Ali ima kakršnekoli težave ob odhodu?

Kako se drugi otroci odzivajo, ko gre otrok domov?

Ali prepozna svoje stvari, kako jih vzame s seboj?

Ali se s starši lahko pogovorite o poteku dejavnosti tisti dan ali ste takrat zaposleni z drugimi stvarmi?

Ali imate ob odhodu kakršnekoli skrbi, težave?

Ali je ta del dneva prijeten ali stresen? Kaj bi vam olajšalo ta del dneva?

Zapiski

Skladnost pričakovanega vedenja v rutini (označi ustrezno)

1

2

3

4

5

Šibka

Srednje dobra

Zelo dobra

Druge rutine				
Zapiski				
Skladnost pričakovanega vedenja v rutini (označi ustrezno)				
1	2	3	4	5
Šibka		Srednje dobra		Zelo dobra

Druge rutine				
Zapiski				
Skladnost pričakovanega vedenja v rutini (označi ustrezno)				
1	2	3	4	5
Šibka		Srednje dobra		Zelo dobra

Komentar in nasvet za uporabo lestvice SATIRE (Branka D. Jurišić)

Za vsako rutino v skupini vrtca zastavite vzgojitelju/-ici primerna vprašanja, ki jih izberete na levi strani obrazca, na desno stran pa zapišite odgovore. Napisana vprašanja so zgolj predlogi, ki jih uporabljate kot vodilo v procesu ocenjevanja. Vprašanja svobodno spremenite in jih prilagodite posameznemu/-i vzgojitelju/-ici in skupini vrtca. Pomembni so podatki, kaj otrok dela v vsaki rutini, kaj delajo vrstniki v teh rutinah in kaj vzgojitelj/-ica meni o ravni skladnosti pričakovanega otrokovega vedenja v rutinah. Vtis vzgojitelja/-ice o tej skladnosti ocenimo z lestvico od 1 do 5 v vsaki rutini. Mnenje vzgojitelja/-ice je pomembno, saj je prav razkorak med njegovimi/njenimi pričakovanji do otroka v posamezni rutini in tem, kar otrok res dela, lahko razlog za to, da otrok potrebuje posebno obravnavo. Izpraševalec naj bo zlasti pozoren na ugotavljanje otrokove dejavne vključenosti (npr. pozornosti, sodelovanja, in vedenja, ki sledi cilju), samostojnosti in socialne stike z odraslimi in otroki v skupini med vsako rutino.

Ta priloga je del knjige *Družine in rutine*, avtorice Branke D. Jurišić; Knjiga je v celoti dostopna tu:

<https://icpika.si/gradiva-za-strokovnjake/prirocnik-druzine-in-rutine/>